

Korekta dokumentacji ZUS i jej wpływ na rozliczenia płacowe

Płatnik składek ma obowiązek dokonywać korekty dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych ZUS zawsze, gdy zostaną stwierdzone nieprawidłowości – czy to w wyniku samokontroli, czy przez ZUS. Konsekwencje ewentualnych nieprawidłowości w zgłoszeniu do ubezpieczeń czy rozliczeniu składek mogą być poważne. Błędy w dokumentacji mogą skutkować m.in. koniecznością dopłaty składek, wypłatą nienależnych świadczeń chorobowych czy zaniżeniem przyszłej emerytury lub renty osoby ubezpieczonej.

Z korektą dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych ZUS mamy do czynienia w przypadku konieczności usunięcia nieprawidłowych (błędnych) danych wykazanych w uprzednio złożonej dokumentacji. ZUS może zwrócić się do płatnika składek o korektę dokumentacji zgłoszeniowo-rozliczeniowej również za okresy przedawnione pod względem należności składkowych (co do zasady okres ten wynosi 5 lat). Przedawnienie składek nie powoduje, że jednocześnie przedawniają się obowiązki płatnika w zakresie sporządzania dokumentów za takie okresy. Żaden przepis nie określa bowiem terminu przedawnienia dla tego rodzaju obowiązków. Zatem płatnik składek powinien sporządzić i złożyć wymaganą przez ZUS korektę, nawet jeżeli dotyczy ona np. okresu ostatnich 10 czy 15 lat.

PRZYKŁAD 1

W sierpniu 2019 r. ZUS wystąpił do płatnika składek (spółki z o.o.) o sporządzenie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego za zleceniobiorcę, który w okresie od 7 marca do 17 kwietnia 2007 r. był zatrudniony w tej spółce przez 2 miesiące. Osoba ta podlegała w tym czasie wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu (według oświadczenia, które złożyła spółce z o.o.) ze względu na zatrudnienie w innym podmiocie (spółce jawnej). Równoległe zatrudnienie w obu tych spółkach trwało jednak tylko przez 15 dni (od 7 do 21 marca 2007 r.), a zatem w pozostałym niepokrywającym się okresie zleceniobiorca powinien zostać zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Spółka z o.o. powinna zgłosić zleceniobiorcę do ubezpieczeń społecznych i dokonać rozliczenia składek z tego tytułu za marzec i kwiecień 2007 r.

ZUS nie wydał decyzji zobowiązującej spółkę z o.o. do zapłaty składek. Gdyby jednak taka decyzja została wydana przez organ, płatnik składek powinien odwołać się od niej do sądu, podnosząc zarzut przedawnienia składek. Przedawnione składki nie będą zapisane na koncie płatnika jako zobowiązanie, którego ZUS może skutecznie dochodzić i od którego są należne odsetki za zwłokę. Takie składki będą natomiast zapisane na koncie ubezpieczonego i stanowią podstawę do naliczenia świadczenia emerytalno-rentowego.

UWAGA!

Błędy w dokumentacji ZUS nie ulegają przedawnieniu, dlatego płatnik jest zobowiązany złożyć korektę dokumentacji, nawet jeżeli wynikająca z niej zaległość lub nadpłata już uległa przedawnieniu.

Przy tworzeniu dokumentów – zarówno pierwszorazowych, jak i ich korekt – płatnicy zasadniczo wykorzystują program Płatnik. Jeżeli rozliczają składki za nie więcej niż 100 ubezpieczonych, mogą korzystać z aplikacji e-Płatnik (pod warunkiem posiadania profilu płatnika składek na PUE ZUS). Jednak ze względu na jej nadal jeszcze niestabilne działanie i konieczność utrzymywania aktywnego łącza internetowego podczas korzystania z tej aplikacji rekomenduje się raczej używanie programu Płatnik. Wskazane w opracowaniu sposoby korekty przeprowadzono w programie Płatnik.

1. Korekta dokumentacji ZUS – zasady ogólne

Korekta może dotyczyć dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych. Należy ją sporządzić w takiej formie, jaka jest właściwa dla płatnika składek przy zwykłym przekazywaniu dokumentów do ZUS, czyli:

- dokumentu pisemnego według ustalonego wzoru albo w formie wydruku z oprogramowania, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ZUS (np. z programu Płatnik lub e-Płatnik) – jeżeli płatnik rozlicza składki za nie więcej niż 5 osób, lub
- dokumentu elektronicznego z oprogramowania zgodnego z wymaganiami określonymi przez ZUS (np. z programu Płatnik lub e-Płatnik) opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym osoby odpowiedzialnej za przekazanie tych dokumentów – jeżeli płatnik rozlicza składki za więcej niż 5 osób.

W uzasadnionych przypadkach ZUS może upoważnić płatnika składek rozliczającego składki za więcej niż 5 osób do przekazywania dokumentów w formie papierowej. Wymaga to jednak uzyskania indywidualnej zgody ZUS. Nic natomiast nie stoi na przeszkodzie, aby płatnik rozliczający składki za nie więcej niż 5 osób przysyłał dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe oraz ich korekty w postaci elektronicznej.

Podział dokumentów składanych w ZUS

Dokumenty zgłoszeniowe		Dokumenty rozliczeniowe	
1	2	3	4
ZUS ZUA	zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych osoby ubezpieczonej	ZUS RCA	imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach
ZUS ZCNA	zgłoszenie danych o członkach rodziny dla celów ubezpieczenia zdrowotnego	ZUS RCA cz. II	imienny raport cz. II dla osoby fizycznej wykonującej działalność gospodarczą na mniejszą skalę, która korzysta z obniżenia składek na ubezpieczenia społeczne
ZUS ZZA	zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/zgłoszenie zmiany danych	ZUS RZA	imienny raport miesięczny o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne
ZUS ZIUA	zgłoszenie zmiany danych identyfikacyjnych osoby ubezpieczonej	ZUS RSA	imienny raport miesięczny o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłaceniu składek
ZUS ZWUA	wyrejestrowanie z ubezpieczeń	ZUS RPA	imienny raport miesięczny o przychodach ubezpieczonego/okresach pracy nauczycielskiej